

paa Hartkornet. Det blev den Gang i Thinget bemærket — jeg siger blot bemærket, thi jeg tør ikke tiltræde disse Udtalelser, da jeg ikke har tilstrækkelig detailleret Kundskab til at vide det, men det blev ikke imødegaaet — at naar man forhøiede disse Alderstillæg til det Firdobbelte, vilde det medføre høist mærkværdige Resultater; det vilde medføre, at i de rigeste Kommuner vilde Lærerne faae de højeste Alderstillæg; de vilde gjennemgaaende i de Kommuner, der ere Landets rigeste, i Maribo Amt og jeg tror Kjøbenhavns og Roskilde Amtsraadsstredse, faae omtrent 120 Kr. i Tillæg, medens Lærerne i de fattigere Amter vel vilde faae omtrent 60 Kr., og det er dog Lærerne i de fattigere Amter, der mest trænge til Tillæg. Det blev tillige nævnt, at i de rigere Kommuner, som jeg vil kalde dem, vilde der blive givet saa mange Alderstillæg, at Antallet af dem vilde overstige Lærernes Antal. Det er muligt, at dette er rettet i nærværende Lovforslag, saa at dette Forhold ikke kommer frem, og mine Bemærkninger altsaa ikke ere rigtige, men det ser virkelig saaledes ud, og jeg kunde i alt Fald have ønsket, at der var kommet Forklaringer, som kunde have gjort det tydeligt for os Andre, hvorledes Sagen forholder sig. En uheldig Egenkab ved Alderstillægene er det utvivlsomt, at de komme de ældste Lærere til Gode, medens det gjennemgaaende er de ældste Lærere, der sidde i de bedste Embedder, og Resultatet bliver altsaa, at de Lærere, der ere bedst lønede, faae de højeste Tillæg. Det synes jeg, er det Modsatte af, hvad der bør ske. Jeg erkjender, at det er overmaade vanskeligt at give en god Løsning af disse Forhold, men det forekommer mig, at der var en anden Vej, man kunde gaa. Det, vi beklage os over, om jeg saa maa sige ved den Valgmaade, der nu finder Sted, er det, at Lærere lettelig blive siddende i de Embeder, de engang ere komne i, fordi de ikke kunne komme i andre Embeder. Hvad vilde da være naturligere end at give de Lærere, der have siddet i Embeder i 5, 10, 15 indtil 20 Aar passende Alderstillæg og for Exempel sige, at den, der har været 5 Aar i et Embede, skal have 100 Kr., den, der har været 10 Aar i et Embede, 200 Kr., og den, der har været 15 Aar i et Embede, 400 Kr. eller Sligt. Selv 400 Kr. synes jeg ikke var for meget at give til den Lærer, der har været et passende Antal Aar i et Embede. Jeg er naturligvis ikke istand til at anstille en Beregning over, hvad Resultat det vilde give for Statskassen, som jeg mener, er den, der var nærmest til at udrede disse Tillæg, men jeg tør dog antage, at det neppe vil være uoverkommeligt at faae gjort en saadan Beregning. Der er efter den Forregning, vi have faaet ombelt over Reguleringssummerne, 3,250 Skolelærerembeder. Lad os eksempelvis antage, at Tillæget i Gjennemsnit kan være 200 Kr., og lad os antage, at Halvdelen af Lærerne, ja, jeg vil endog saa sige 2,000

Lærere, have været den Tid i Embede, som vi finde passende — alle kunne jo ikke have været 10—20 Aar i samme Embede — saa vil 200 Gange 2,000 give 400,000 Kroner. Det er jo ganske vist en ikke ringe Sum, men kan den løse Vanskeligheden — og for dem der sidde i de smaa Embeder, vilde det utvivlsomt være et stort Gode, om de kunde naae et saadant Tillæg af indtil 400 Kroner — saa synes jeg ikke, at Statskassen behøver at ængste sig for at give det nævnte Tilskud. Det er saaledes en Ting, jeg vil tillade mig særlig at henstille til det ærede Things Opmærksomhed, om vi ikke kunde komme til at gaa denne Vej. Den ærede Minister har dernæst foreslaaet, idet han gaar ud fra, at det med Henhyn til Valgbestemmelserne skal blive som hidtil, at de Lærere, der i 10—25 Aar have virket med Iver og Dygtighed i Skolevæsenets Tjeneste, skal have fortrinlig Afgang til de bedre lønede Embeder. Det er et af disse Hjælpe midler, som kunne se ganske godt ud, men jeg tror ikke, at der vil kunne komme noget virkelig Godt ud af det. Jeg føler mig i det Mindste ikke for mit Bedkommende tiltalt deraf. Jeg skal tillade mig at nævne et Exempel. Jeg sætter, at der i en Kommune findes flere, lad os sige 2, 3, 4 Lærere, og man gjør Alt, hvad man kan, for at lønne dem godt og sætter f. Ex. de to ældste af 4 Lærere paa rigtig gode Sager, saaledes at deres Embeder komme i den bedre Klasse, og lønner de to andre lavere, fordi man ønsker, at disse to Mænd, hvis de ere dygtige og kvalificerede, naar de bedre lønede Pladser blive ledige, kunne rykke op. Nu bliver der en af de bedre Pladser ledig, og en af de To, der beklæde de mindre gode Embeder, søger den, men han har kun været for Exempel 9 Aar i Embedet og er, lad os sige, mellem 30 og 40 Aar. Det er ikke nogen ualmindelig Alder for den Mand, der har været Skolelærer i 9 Aar. Men saa kommer der en anden Ansøger, som har virket i 25 Aar i et lille Embede paa Landet, og er bleven henimod 50 Aar. Saa er det virkelig ikke opmuntrende for den Kommune, der anvender Alt, hvad den kan, paa Skolevæsenet, og beskatter Beboerne i det Diemed saa høit, som den tror paa nogen Maade at kunne, at den ikke maa tage den Mand, som den kjender og veed er udmærket flink og dygtig, og som er i en saadan Alder, at han er fuldt i Stand til at præstere, hvad han skal, men i Stedet for ham skal tage den ældre Ansøger, som om 5 eller 10 Aar ikke kan mere. Alle den Slags Bestemmelser ere ikke heldige; de kunne i hvert Fald komme til at virke høist uheldig. Der er en anden Vej at gaa, som vil lede til det Rette. Organiser Skolekommissionerne og Sogneraadene paa bedste Maade og giv dem saa en større Myndighed, en Myndighed, som kun er en Udvikling af den Vej, vi nu engang ere komne ind paa. Sig, at for at blive Skolelærer skal